

บทที่ 3

ระเบียบวิธีที่ใช้ในการศึกษา

3.1 กระบวนการในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การสืบค้นประวัติศาสตร์ความเป็นมาของย่านสามแพร่ง ตามเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารทางประวัติศาสตร์

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมของย่านสามแพร่งในภาพรวมระดับเมือง และระดับย่าน ในแต่ละยุคสมัยของประวัติศาสตร์กรุงรัตนโกสินทร์ที่มีสภาพกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและนโยบายการบริหารพัฒนาประเทศที่แตกต่างกัน ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) รวมทั้งศึกษา รวบรวมโครงการพัฒนาเมือง มาตรการและข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับย่านสามแพร่งในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพของย่านสามแพร่ง ได้แก่ ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน เส้นทางสัญจร ประเภทการใช้ประโยชน์อาคารของย่านสามแพร่ง จากเอกสารทางประวัติศาสตร์ วรรณกรรม แผนที่เก่า แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ของกรมแผนที่ทหาร แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์อาคารและที่ดินของสำนักผังเมืองกรุงเทพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2460 จนถึงปี พ.ศ. 2543 และแผนที่ที่ได้จากการสำรวจภาคสนามในปี พ.ศ.2545

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคมของย่านสามแพร่งจากข้อมูลเอกสารทางประวัติศาสตร์ ทางสถิติที่ได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่ย่านสามแพร่ง

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาถึงนโยบาย โครงการ มาตรการ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในปัจจุบันทั้งจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินขนาดใหญ่ในพื้นที่ คือ สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และสภาภาคชาติไทย

ขั้นตอนที่ 6 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1-5 การสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์ประชากรที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์หาตัวแปรของประชากรในแต่ละกลุ่มของย่านที่แตกต่างกันตามลักษณะเศรษฐกิจ สังคมและพื้นที่ในย่านสามแพร่ง ที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพ ปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการดำเนินวิถีชีวิตในพื้นที่ย่านสามแพร่งในอนาคต

ขั้นตอนที่ 7 นำตัวแปรที่ได้มาสร้างและกำหนดเครื่องมือในการวิจัยอย่างละเอียด โดยแยกประเภทแบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด คือ

1. แบบสอบถามสำหรับประชากรที่พักอาศัยในย่านสามแพร่งแต่ทำงานที่อื่น
2. แบบสอบถามสำหรับประชากรที่พักอาศัยและมีกิจการในย่านสามแพร่ง
3. แบบสอบถามสำหรับประชากรที่พักอาศัยนอกย่านสามแพร่ง แต่มีกิจการในพื้นที่
4. แบบสอบถามสำหรับประชากรที่ไม่ได้พักอาศัยหรือมีกิจการหรือทำงานในย่านสามแพร่ง แต่มาซื้อสินค้า ท่องเที่ยว รับประทานอาหาร ใช้เป็นทางผ่านหรือใช้บริการอื่น ๆ พื้นที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 8 นำข้อมูลที่ได้ มาวิเคราะห์ทางสถิติ เชิงสังคมศาสตร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 10.0 for Window 98 เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร และ Excel 97 ในการคำนวณทางตัวเลข ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่โดยใช้การสำรวจภาคสนามร่วมกับฐานข้อมูลแผนที่จากสำนักผังเมืองกรุงเทพ ด้วยโปรแกรม Map Info Professional 6.0

ขั้นตอนที่ 9 วิเคราะห์ถึงเอกลักษณ์ บทบาทหน้าที่ ศักยภาพ ปัญหา ข้อจำกัด และโอกาส ในการพัฒนาย่านสามแพร่ง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในในอนาคต และตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยที่ทำให้ย่านสามแพร่งไม่สามารถรักษาเอกลักษณ์ และบทบาทหน้าที่ของย่านต่อไปได้

ขั้นตอนที่ 10 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาย่าน

ขั้นตอนที่ 11 เสนอแนวทางการพัฒนาย่านสามแพร่งอย่างสอดคล้อง และเหมาะสมกับ บทบาทหน้าที่ เอกลักษณ์ ชุมชนในย่านสามแพร่ง และนโยบายในการพัฒนาเมือง

3.2 พื้นที่ศึกษา

ได้มีการแบ่งย่านสามแพร่งออกเป็น 4 พื้นที่ ตามประวัติความเป็นมา การสังเกต การสัมภาษณ์ และให้ประชาชนในพื้นที่ เป็นผู้ระบุชื่อของชุมชน หรือพื้นที่ที่ตนเองพักอาศัย หรือประกอบธุรกิจการค้า สามารถแบ่งขอบเขตของพื้นที่ได้ดังนี้

พื้นที่ที่ 1 แพร่งภูธร

พื้นที่ที่ 2 แพร่งนรา

พื้นที่ที่ 3 แพร่งสรรพศาสตร์

พื้นที่ที่ 4 พื้นที่ต่อเนื่องจากแพร่งสรรพศาสตร์จดถนนบุญศิริ(แผนที่ที่ 3.1)

3.3 กลุ่มประชากรที่ศึกษา

ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาย่านสามแพร่งครั้งนี้ เลือกที่จะทำการวิจัยกลุ่มประชากรที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับพื้นที่ (stake-holder) และมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ และเอกลักษณ์ของย่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคหน่วยงาน และภาคประชาชน

3.3.1 ภาคหน่วยงาน

ประกอบไปด้วยสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สถาปกาชาติไทย และสำนักงานเขตพระนคร กลุ่มโดยกลุ่มประชากรเหล่านี้ ได้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับเจ้าหน้าที่ผู้มีความรับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับนโยบาย โครงการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ย่านสามแพร่งในอนาคต และทัศนคติที่มีต่อพื้นที่ย่านสามแพร่งทั้งด้านศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัด

3.3.2 ภาคประชาชน

ประกอบไปด้วยประชาชนที่อยู่อาศัย ทำงาน และเข้ามาใช้บริการในพื้นที่ย่านสามแพร่ง โดยแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษาออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน ตามลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ในย่านสามแพร่งของประชาชนแต่ละกลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มที่ 1 ประชากรที่พักอาศัยในย่านสามแพร่งแต่ทำงานที่อื่น

ประกอบไปด้วยประชากรที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ แต่ไม่มีธุรกิจการค้าหรือการบริการอยู่ในย่านสามแพร่งบริเวณแพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ละแวกต่อเนื่องด้านทิศเหนือของพื้นที่แพร่งสรรพศาสตร์ไปจนถึงถนนบุญศิริ โดยประชากรในกลุ่มนี้จะต้องมีสถานะเป็นเจ้าของบ้าน หรือหัวหน้าครอบครัว

2. กลุ่มที่ 2 ประชากรที่พักอาศัยและมีกิจการในย่านสามแพร่ง

ประกอบไปด้วยประชากรที่มีกิจการและพักอาศัยอยู่ในย่านสามแพร่งบริเวณแพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่องด้านทิศเหนือของพื้นที่แพร่งสรรพศาสตร์ไปจนถึงถนนบุญศิริ ประชากรในกลุ่มนี้จะต้องมีสถานะเป็นเจ้าของกิจการ หรือเจ้าของบ้าน หรือ หัวหน้าครอบครัว

3. กลุ่มที่ 3 ประชากรที่มีกิจการในย่านสามแพร่งแต่พักอาศัยที่อื่น

ประกอบไปด้วยประชากรที่มีกิจการอยู่ในย่านสามแพร่งบริเวณแพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่องด้านทิศเหนือของพื้นที่แพร่งสรรพศาสตร์ไปจนถึงถนนบุญศิริแต่ไม่ได้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา ประชากรกลุ่มนี้ต้องมีสถานะเป็นเจ้าของกิจการ

4. กลุ่มที่ 4 กลุ่มประชากรที่เข้ามาใช้บริการ ซื้อสินค้าในย่านสามแพร่ง

ประกอบไปด้วยกลุ่มประชากรที่ไม่ได้พักอาศัยหรือมีธุรกิจการค้า หรือทำงานในย่านสามแพร่ง แต่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ศึกษาบริเวณแพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่องด้านทิศเหนือของพื้นที่แพร่งสรรพศาสตร์ไปจนถึงถนนบุญศิริ เพื่อมาซื้อสินค้ารับประทานอาหาร ท่องเที่ยว เป็นทางผ่าน เป็นต้น

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามปี พ.ศ. 2545 พบว่าพื้นที่ศึกษามีอาคาร บ้านเรือนในพื้นที่ นับตามเลขที่มีทั้งหมด 647 หลังคาเรือนเป็นห้องว่าง และโกดังเก็บสินค้า 58 หลังคาเรือน และเป็นที่พักอาศัย ร้านค้า อาคารสำนักงาน และบริษัทจำนวน 589 หลังคาเรือน ดังนั้นประชากรทั้งหมดของพื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 589 หลังคาเรือน

เมื่อแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษาในพื้นที่ออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่ามีประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่ทำงานที่อื่น ประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการอยู่ในพื้นที่ และประชากรกลุ่มที่ 3 อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่ เป็นจำนวน 298, 265 และ 26 หลังคาเรือนตามลำดับ สำหรับประชากรกลุ่มที่ 4 : ผู้มาใช้บริการและซื้อสินค้าในพื้นที่นั้นได้กำหนดไว้ 40 ตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มประชากรในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling Techniques) โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มประชากรแต่ละประเภท (Stratified) ในแต่ละพื้นที่ โดยให้มีการกระจายของประชากรทุกกลุ่มในทุกพื้นที่ของย่าน โดยการกำหนดเกณฑ์ว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นเจ้าของบ้าน หรือเจ้าของกิจการเท่านั้น หรือมิฉะนั้นจะต้องเป็นสามี ภรรยา หรือสมาชิกในครอบครัวของเจ้าบ้าน หรือเจ้าของกิจการ

3.4 การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่ทำงานหรือมีกิจการที่อื่น กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ที่ 1: แพร่งภูธร พื้นที่ที่ 2: แพร่งนรา พื้นที่ที่ 3: แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ที่ 4:พื้นที่ต่อเนื่อง จำนวน 76, 43, 92 และ 87 รายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.90, 7.30, 15.62 และ 14.77 ของจำนวนประชากรทั้งหมดตามลำดับ สำหรับประชากรในกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ จากการสำรวจพบว่ามีกิจการกระจายตัวในพื้นที่ที่ 1: แพร่งภูธร พื้นที่ที่ 2: แพร่งนรา พื้นที่ที่ 3: แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ที่ 4:พื้นที่ต่อเนื่อง จำนวน 63, 66, 36 และ 36 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.7, 11.21, 6.11 และ 16.98 ของจำนวนประชากรทั้งหมดตามลำดับ และประชากรกลุ่มที่ 3: อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่ กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ที่ 1: แพร่งภูธร พื้นที่ที่ 2: แพร่งนรา พื้นที่ที่ 3: แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ที่ 4:พื้นที่ต่อเนื่อง จำนวน 5, 2, 4 และ 15 หลังคาเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.85, 0.34, 0.68 และ 2.55 ของจำนวนประชากรทั้งหมดตามลำดับ (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงสัดส่วนขนาดประชากรจริงในย่านสามแพร่งจำแนกตามกลุ่มประชากรและพื้นที่

ประชากร พื้นที่	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	หลังคาเรือน	ร้อยละ	หลังคาเรือน	ร้อยละ	หลังคาเรือน	ร้อยละ	หลังคาเรือน	ร้อยละ
แพร่งภูธร	76	12.90	63	10.70	5	0.85	144	24.45
แพร่งนรา	43	7.30	66	11.21	2	0.34	111	18.85
แพร่งสรรพศาสตร์	92	15.62	36	6.11	4	0.68	132	22.41
พื้นที่ต่อเนื่อง	87	14.77	100	16.98	15	2.55	202	34.3
รวม	298	50.59	265	44.99	26	4.41	589	100

ที่มา : การสำรวจ

ศิริชัย พงศ์วิชัย (2543) การกำหนดขนาดตัวอย่างจากการประมาณค่าร้อยละ ในกรณี
ทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตร

$$N = \frac{1}{\frac{4e^2}{Z^2} + \frac{1}{N}}$$

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นมา

Z แทน ค่าที่ได้จากการเปิดตารางสถิติ Z โดยอาศัยค่าพื้นที่ $\alpha/2$ ซึ่งได้จากค่าระดับความ
เชื่อมั่น $(1-\alpha)$ ที่ผู้วิจัยต้องกำหนดขึ้นมา

ในการกำหนดขนาดตัวอย่างครั้งนี้กำหนดให้มีความผิดพลาดไม่เกิน 0.10 (หรือ 10%) ซึ่ง
เป็นค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่า $Z = 1.96$ สามารถคำนวณหา
ขนาดตัวอย่างได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} N &= \frac{1}{\frac{4e^2}{Z^2} + \frac{1}{N}} \\ &= \frac{1}{\frac{4(0.1)^2}{(1.96)^2} + \frac{1}{589}} \\ &= 96.04 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของตัวอย่างที่ต้องการคือ 96 ตัวอย่าง แต่ธนัน อนุমানราชธน (2544) กล่าวว่า
หากขนาดของประชากรจริงมีจำนวนเป็นหลักร้อย ให้สุ่มประชากรตัวอย่างเป็นขนาดร้อยละ 25
ของประชากรจริง ดังสูตร

$$n = 25/100 * N$$

n แทน ขนาดของประชากรตัวอย่างที่ต้องการ

N แทน จำนวนประชากรจริง

จากสูตรสามารถคำนวณหาขนาดประชากรตัวอย่างที่ต้องการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= 25/100 * N \\ &= 25/100 * 589 \\ &= 147.25 \end{aligned}$$

ดังนั้นจะได้จำนวนประชากรตัวอย่างที่ทำการศึกษาในย่านสามแพร่งและพื้นที่ต่อเนื่องทั้งหมดเป็นจำนวน 147 ตัวอย่าง ในที่นี้เพื่อให้มีโอกาสในการถูกเลือกของประชากรตัวอย่างเพิ่มขึ้น จึงเลือกใช้สูตรที่สอง จะได้ขนาดของประชากรตัวอย่างในแต่ละกลุ่มกระจายตามพื้นที่เป็นสัดส่วนกับจำนวนประชากรจริง แบบโควต้า ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงขนาดประชากรตัวอย่างที่ต้องการจำแนกตามกลุ่มประชากรและพื้นที่

ประชากร พื้นที่	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	ประชากรจริง	ประชากร ตัวอย่าง	ประชากรจริง	ประชากร ตัวอย่าง	ประชากรจริง	ประชากร ตัวอย่าง	ประชากรจริง	ประชากร ตัวอย่าง
1	76	19	63	16	5	1	144	36
2	43	11	66	16	2	1	111	28
3	92	23	36	9	4	1	132	33
4	87	22	100	25	15	4	202	50
รวม	298	74	265	66	26	7	589	147

ที่มา : การคำนวณ

ประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่ทำงานที่อื่น มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 50.59 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ต้องสุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 74 ตัวอย่าง โดยกระจายตัวอยู่ในพื้นที่แพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่อง เป็นจำนวน 19, 11, 23 และ 22 ตัวอย่างตามลำดับ

ประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 44.99 ของจำนวนประชากรทั้งหมดต้องสุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 66 ตัวอย่าง โดยกระจายตัวอยู่ในพื้นที่แพร่งภูธร แพร่งนรา แพร่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่อง เป็นจำนวน 16, 16, 9 และ 25 ตัวอย่างตามลำดับ

ประชากรในกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 4.41 ของจำนวนประชากรทั้งหมดต้องสุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 7 ตัวอย่าง โดยกระจายตัวอย่างในพื้นที่แพรง ภูธร แพรงนรา แพรงสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่อง เป็นจำนวน 1, 1, 1 และ 4 ตัวอย่างตามลำดับ มีการทดสอบแบบสอบถาม จากนั้นจึงทำการปรับปรุงและแจกแบบสอบถามในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2546 ทั้งในวันราชการ และวันหยุดธรรมดา แต่จากการเก็บแบบสอบถามประชากรตัวอย่างกลุ่มที่ 3 นั้นมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าของกิจการจำนวน 2 ตัวอย่างเท่านั้น จึงไม่สามารถนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติด้วยระบบ SPSS ได้ การวิจัยครั้งนี้จึงใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของประชากรในกลุ่มดังกล่าวร่วมวิเคราะห์กับข้อมูลที่ได้จากประชากรในกลุ่มที่เหลือ และสำหรับประชากรในกลุ่มที่ 4 นั้นในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ 40 ตัวอย่าง ซึ่งถือว่ามีขนาดมากเพียงพอที่จะนำมาทำการวิเคราะห์ด้วยระบบ SPSS ได้

3.5 การกำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม

3.5.1 แบบสอบถามสำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 : พักอาศัยในพื้นที่แต่ทำงานที่อื่น

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในชุมชน ระดับความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศักยภาพและปัญหาการอยู่อาศัยในพื้นที่ย่าน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบ่งชี้เอกลักษณ์ของพื้นที่บริเวณที่พักอาศัย และย่าน
5. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับปัญหา ในปัจจุบัน และความต้องการในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5.2 แบบสอบถามสำหรับประชากรกลุ่มที่ 2 : พักอาศัยและมีกิจการอยู่ในพื้นที่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในชุมชน ระดับความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

4. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศักยภาพและปัญหาการอยู่อาศัยในพื้นที่ย่าน
5. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบ่งชี้เอกลักษณ์ของพื้นที่บริเวณที่พักอาศัย/มีกิจการ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศักยภาพและปัญหาการประกอบการในพื้นที่ย่าน
7. ปัญหา ในปัจจุบัน และความต้องการในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5.3 แบบสอบถามสำหรับประชากรกลุ่มที่ 3 : พักอาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในชุมชน ระดับความรู้สึกในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศักยภาพและปัญหาการอยู่อาศัยในพื้นที่ย่าน
5. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบ่งชี้เอกลักษณ์ของพื้นที่บริเวณที่ทำการค้า
6. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อศักยภาพและปัญหาการประกอบการในพื้นที่ย่าน
7. ปัญหา ในปัจจุบัน และความต้องการในอนาคตของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.5.4 แบบสอบถามสำหรับประชากรกลุ่มที่ 4 : ผู้ใช้บริการ หรือซื้อสินค้าในพื้นที่

1. ข้อมูลทั่วไป
2. กิจกรรม ประเภทสินค้าที่ซื้อ วัตถุประสงค์ในการซื้อ เหตุผลในการเลือกเวลาซื้อ การเดินทาง ความถี่ในการมาเยือน เหตุผลในการมาซื้อสินค้าในย่าน พื้นที่ในย่านที่ซื้อสินค้ามากที่สุด
3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบ่งชี้เอกลักษณ์ และจุดเด่นของแต่ละพื้นที่ในย่านและระดับย่าน
4. ปัญหา และความต้องการในการปรับปรุงย่านสามแพร่ง

3.6 ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงสังคมศาสตร์เกือบทั้งหมด ซึ่งไม่มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale) อย่างแท้จริง อีกทั้งประชากรตัวอย่างไม่มีการแจกแจงข้อมูลแบบปกติเนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่ถูกเลือกอย่างมีวัตถุประสงค์ และจำนวนหน่วยตัวอย่างเมื่อแบ่งตามพื้นที่ และตามกลุ่มประชากรแต่ละประเภทพบว่าจำนวนน้อยกว่า 30 ตัวอย่าง ไม่สามารถนำมาทดสอบแบบพาราเมตริกได้ (การทดสอบแบบพาราเมตริกจะต้องมีจำนวนตัวอย่างอย่างน้อย 30 ตัวอย่างและมีข้อมูลที่ได้จากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ) ดังนั้นจึงเลือกใช้การทดสอบแบบนอนพาราเมตริก ซึ่งใช้ได้กับข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลทางสังคมศาสตร์ หรือพฤติกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

สถิติที่นำมาใช้ในครั้งนี้เป็น การบรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ว่ามีคุณลักษณะอย่างไร เป็นสถิติแบบพรรณนา การคำนวณหาค่าต่าง ๆ และการหาข้อสรุปจากข้อมูล ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบตัวแปรเดียว สองตัวแปร และแบบหลายตัวแปร ซึ่งมีวิธีการแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ และระดับการวัดของตัวแปรแต่ละตัว

3.6.1 ข้อมูลทั่วไป

ประกอบไปด้วยข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) และข้อมูลระดับช่วง (Interval Scale)

ประชากรกลุ่มที่ 1 สถานที่เก็บแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน อาชีพ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ประชากรกลุ่มที่ 2 สถานที่เก็บแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน สถานะภาพการทำงาน ประเภทสินค้าและบริการในปัจจุบัน

ประชากรกลุ่มที่ 3 สถานที่เก็บแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน อาชีพ สถานะภาพการทำงาน ประเภทสินค้าและบริการในปัจจุบัน

ประชากรกลุ่มที่ 4 สถานที่เก็บแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน อาชีพ

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของชุมชน

1. ความผูกพันที่มีต่อกันที่อยู่อาศัย/ประกอบการ

- ระดับความภาคภูมิใจ และการรับรู้ถึงความสำคัญของถิ่นที่อยู่อาศัย และทำการค้าของประชากรกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ที่มีต่อประวัติศาสตร์ และเอกลักษณ์ของย่าน
- ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสาร การพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน
- ระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3

2. ขอบเขตและเอกลักษณ์ของชุมชน

- ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการระบุพื้นที่ ชุมชน ย่านที่ผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัย/ประกอบกิจการ ทั้งประชากรกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3
- ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการระบุพื้นที่ ชุมชน ย่าน ณ บริเวณที่ประชากรกลุ่มที่ 4 ผู้ซื้อแบบสอบถาม
- ระดับความคิดเห็นที่ระบุได้ถึงสิ่งที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างพื้นที่ในละแวกชุมชน และย่านที่พักอาศัย/ประกอบกิจการของผู้ตอบแบบสอบถามกับพื้นที่อื่น

3.6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ ปัญหาและข้อจำกัดด้านพาณิชย์กรรมของย่านจากความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่ และผู้มาใช้บริการ หรือซื้อสินค้าในพื้นที่

1. ความคิดเห็นที่มีต่อบัจจัยดึงดูดให้มีความต้องการทำกิจการในพื้นที่

ข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบเรียงอันดับ (Ordinal Scale) แยกเป็น (1) บัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเข้ามาเปิดกิจการในพื้นที่ในอดีต (2) บัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการทำกิจการที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อไปในอนาคต และ (3) บัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเปิดกิจการในพื้นที่ในอนาคต

ปัจจัยที่ (1) นั้นสำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่มีกิจการที่อื่น
ประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ และประชากรกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

ปัจจัยที่(2) นั้นสำหรับประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ และ
ประชากรกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

ปัจจัยที่(3) สำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่มีกิจการที่อื่น และ
ประชากรกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นเจ้าของ
กรรมสิทธิ์ที่ดิน ราคา/ค่าเช่า ความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง ระยะทางระหว่างสถานที่
ทำงานกับที่พักอาศัย รูปแบบ/สภาพอาคาร สภาพแวดล้อม ประเภทและจำนวนของลูกค้า การ
รวมกลุ่มของกิจกรรมการค้า และการสืบทอดกิจการครอบครัว

2. ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยหลักดันให้ไม่ต้องการมีกิจการในพื้นที่

ข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบเรียงอันดับ (Ordinal Scale) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล
ผลักดันให้ไม่ต้องการมีกิจการในพื้นที่ในอนาคต สำหรับ ประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการ
ในพื้นที่ และประชากรกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ราคา/
ค่าเช่า ความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง มีกิจการอยู่ที่อื่น รูปแบบ/สภาพอาคาร และ
สภาพแวดล้อม ประเภทและจำนวนของลูกค้า การรวมกลุ่มของกิจกรรมการค้า และความต้องการ
สืบทอดกิจการครอบครัว

3. ข้อมูลจากกลุ่มผู้มาใช้บริการ หรือซื้อสินค้า

- วิธีการเดินทางมาย่านสามแพร่ง
- ความถี่ในการมาซื้อสินค้าที่ย่าน
- ช่วงเวลา และวัน ที่มีจะมาซื้อสินค้าที่ย่าน
- บริเวณที่มาซื้อสินค้าบ่อยที่สุด
- กิจกรรมที่ทำเป็นประจำ
- สาเหตุที่เดินทางมาซื้อสินค้าที่ย่าน
- ปัญหาในการซื้อสินค้าในพื้นที่
- ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ย่านสามแพร่ง

3.6.4 ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ ปัญหาและข้อจำกัดด้านที่อยู่อาศัยของย่านจากความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่

1. ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยดึงดูดให้มีความต้องการอยู่อาศัยในพื้นที่

ข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบเรียงอันดับ (Ordinal Scale) โดยแบ่งเป็น (1)ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ในอดีต (2)ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการอยู่อาศัยต่อไปในอนาคต และ (3)ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ในอนาคต

ทั้ง 3 ปัจจัยนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ราคา/ค่าเช่า ความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง ระยะทางระหว่างสถานที่ทำงานกับที่พักอาศัย รูปแบบ/สภาพอาคาร และสภาพแวดล้อม โดยปัจจัยที่ 1 และปัจจัยที่ 2 นั้น สำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่มีกิจการที่อื่น และประชากรกลุ่มที่ 2 : อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ ปัจจัยที่ 3 สำหรับประชากรกลุ่มที่ 3 : อยู่อาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่

2. ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยผลักดันให้ต้องการย้ายที่อยู่อาศัยออกจากพื้นที่

ข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบเรียงอันดับ (Ordinal Scale) โดยแบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ (1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการย้ายที่อยู่อาศัยออกจากพื้นที่ในอนาคตสำหรับประชากรกลุ่มที่ 1 : อยู่อาศัยในพื้นที่แต่มีกิจการที่อื่น และประชากรกลุ่มที่ 2 อยู่อาศัยและมีกิจการในพื้นที่ และ (2)ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่ต้องการย้ายเข้ามาอยู่อาศัยในพื้นที่ในอนาคต

ปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยนี้ประกอบไปด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ราคา/ค่าเช่า ความสะดวกสบายในการคมนาคมขนส่ง ระยะทางระหว่างสถานที่ทำงานกับที่พักอาศัย รูปแบบ/สภาพอาคาร และสภาพแวดล้อม

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากกลุ่มประชากรที่ไม่สามารถควบคุมให้มีการแจกแจงของข้อมูลแบบปกติได้ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเกือบทั้งหมด และมีระดับการวัดสูงสุดคือแบบอันดับ (Ordinal Scale) เท่านั้น จึงเลือกใช้วิธีการทดสอบข้อมูลแบบนอนพารามेटริก (Non-Parametric Test)

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ต้องการศึกษาถึงความสัมพันธ์และความแตกต่างระหว่างประชากรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทด้านพาณิชย์กรรม และพักอาศัยของย่านสามแพร่ง ได้แก่ ประชากรกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่เป็นอิสระต่อกัน ทางด้านข้อมูลพื้นฐาน และระดับความคิดเห็นที่มีต่อตัวแปรด้านต่าง ๆ มีการทดสอบ ดังนี้

3.7.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยสำหรับหลายกลุ่มข้อมูล

1. กลุ่มข้อมูลไม่เป็นอิสระต่อกัน

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Variances By Non-Parametric Method) เพื่อทดสอบความสำคัญ หรืออิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของบทบาทหน้าที่และเอกลักษณ์ของพื้นที่ย่านสามแพร่ง ของประชากรในแต่ละพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัดทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันว่ามีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันหรือไม่ โดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์แต่ละกลุ่มจะต้องมีความสัมพันธ์กันคืออยู่ในพื้นที่เดียวกัน ไม่มีการวัดซ้ำ จะมีการนำคะแนน ระดับความคิดเห็น หรือทัศนคติที่ได้มาจัดอันดับก่อนแล้วจึงนำอันดับที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าตัวสถิติเพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานต่อไป ลักษณะข้อมูลจะแสดงในรูปตารางที่ 3.3

การวิเคราะห์จะเปรียบเทียบอันดับเฉลี่ยที่ได้ของแต่ละกลุ่มว่าแตกต่างกันหรือไม่ สมมติฐานในการทดสอบจึงกำหนด ดังนี้

H_0 = ค่าเฉลี่ยของประชากรแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีอย่างน้อย 2 กลุ่มประชากรที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน

มีสูตรดังนี้

$$Fr = \frac{12}{Nk(k+1)} \left[\sum_{i=1}^k R_i^2 \right] - 3*n*(k+1)$$

Fr	คือ	ค่าสถิติของ Friedman
R_i	คือ	ค่าผลของอันดับในกลุ่มที่ i
K	คือ	จำนวนกลุ่มที่นำมาทดสอบ
N	คือ	จำนวนตัวอย่างที่นำมาทดสอบ

ตารางที่ 3.3 แสดงการจัดอันดับค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กัน k กลุ่ม

ตัวอย่าง	กลุ่มที่ 1	อันดับที่ได้	กลุ่มที่ 2	อันดับที่ได้	กลุ่มที่ k	อันดับที่ได้
1	xxxx		xxxx		xxxx	
2	xxxx		xxxx		xxxx	
:	:		:		:	
3	xxxx		xxxx		xxxx	
ยอดรวมของอันดับ		yyyy		yyyy		yyyy

ที่มา : ศิริชัย พงศ์วิชัย, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ในการทดสอบสมมติฐานจะนำค่าที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่าที่ได้จากตาราง Chi-square โดยใช้ DF เท่ากับ k-1 แต่ในโปรแกรม SPSS จะให้ค่าในรูปของความน่าจะเป็นในการยอมรับสมมติฐาน (P-value) โดยจะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 เมื่อค่าความน่าจะเป็นมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ α เป็น 0.05

2. กลุ่มข้อมูลเป็นอิสระต่อกัน

เพื่อทดสอบปัจจัยแต่ละตัวที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพ ปัญหาและข้อจำกัดของการดำรงอยู่ของบทบาทหน้าที่ด้านพาณิชย์กรรม อยู่อาศัยและเอกลักษณ์ของชุมชนในย่านสามแพร่งว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ The Kruskal – Wallis Test ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียวของ W.H. Kruskal และ W.A. Wallis เป็นการเปรียบเทียบ และทดสอบค่าเฉลี่ยของข้อมูลตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยข้อมูลจะต้องมีการวัดระดับ Ordinal ขึ้นไปมีสูตรดังนี้

$$H = \frac{12 \cdot}{N(N+1)} \sum (R_i^2 / n_i) - 3 \cdot (N+1)$$

โดยที่

H	แทน ค่าสถิติของ Kruskal – Wallis
N	แทน จำนวนข้อมูลรวมของทุกกลุ่ม
n_i	แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่มที่ i
R_i	แทน ผลรวมของอันดับในกลุ่มที่ i

มีสมมติฐาน คือ

H_0 = อันดับเฉลี่ยของประชากรแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน

H_1 = มีอย่างน้อย 2 กลุ่มประชากรที่มีอันดับเฉลี่ยแตกต่างกัน

จะปฏิเสธสมมติฐาน H_0 เมื่อค่าความน่าจะเป็นมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่

กำหนดไว้ คือ α เป็น 0.05

3.7.2 การหาขนาดความสัมพันธ์ของตัวแปร

ใช้ค่าสถิติที่เรียกว่า อีต้า (Eta : ใช้สัญลักษณ์ η) เป็นระดับความสัมพันธ์ในรูปของอัตราส่วน โดยมีสูตรที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

$$\eta^2 = \left[\frac{\sum (\sum X_{ij})^2 / n_j - (\sum \sum X_{ij})^2 / n}{\sum \sum X_{ij}^2 / n} \right]$$

โดยที่ η คือ ค่าอัตราส่วนของความสัมพันธ์ของอีต้า

X_{ij} คือ ค่าของข้อมูลชุดที่ i กลุ่มที่ j

n_j คือ จำนวนข้อมูลของกลุ่มที่ i

n คือ จำนวนรวมของข้อมูลทุกกลุ่ม

หรือ $\eta^2 = SSW / SST$

โดยที่ η คือ ค่าอัตราส่วนของความสัมพันธ์ของอีต้า

SSW คือ ค่าของความผันแปรภายในกลุ่ม

SST คือ ค่าของความผันแปรรวม

ค่า Eta ที่คำนวณได้จากสูตรดังกล่าวไม่ได้ระบุถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ว่าเป็นเชิงเส้นตรงหรือแบบใด แต่เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดระหว่างข้อมูล 2 กลุ่ม ซึ่งมีขอบเขตตั้งแต่ 0 ถึง 1 ในความหมายดังนี้

-กรณีค่า Eta มีค่าเป็น 0 หมายถึงข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

-กรณีค่า Eta มีค่าเป็น 1 หมายถึงข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มมีความสัมพันธ์กันสูงสุด

ค่า Eta จะไม่มีค่าเป็นลบ

ค่า Eta จึงใช้ในการทดสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระดับความคิดเห็น ระดับการมีส่วนร่วม และทัศนคติ โดยมีการวัดแบบเรียงอันดับ คือ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด และกำหนดค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ เพื่อหาความสัมพันธ์ หรือความแตกต่างของปัจจัยแต่ละตัว ที่มีอิทธิพลต่อระดับความคิดเห็นของประชากรแต่ละกลุ่ม และประชากรในแต่ละพื้นที่ของย่านสามแพร่งว่ามีความแตกต่างกัน หรือเหมือนกันมากน้อยเพียงใด แล้วจึงนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงบนพื้นที่ร่วมกับนโยบาย มาตรการ โครงการและข้อกำหนดจากทางภาครัฐ และเอกชน เพื่อเสนอแนะแนวทางพัฒนาย่านสามแพร่งได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสม กับศักยภาพ ปัญหา ข้อจำกัดและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ย่านสามแพร่งได้ในอนาคต

3.8 การสัมภาษณ์

3.8.1 การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญแบบเจาะลึก

แบ่งหัวข้อในการสัมภาษณ์ 2 หัวข้อหลัก คือ วิวัฒนาการและสภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา และลักษณะกิจกรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายหลักในการสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้สูงอายุ หัวหน้าชุมชน และแกนนำชุมชนในพื้นที่แพ่งภูธร แพ่งนรา แพ่งสรรพศาสตร์ และพื้นที่ต่อเนื่องในย่านสามแพร่ง รวมทั้งหมด 6 ราย

สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาย่านสามแพร่ง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพระนคร หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชน เขตพระนคร ผู้อำนวยการกองโครงการอนุรักษ์ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้อำนวยการกองฟื้นฟู สำนักผังเมืองกรุงเทพ และหัวหน้าฝ่ายวางแผน กองการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร

3.8.2 การสัมภาษณ์โดยทั่วไปกับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ

ประกอบไปด้วยกลุ่มประชากรทั้ง 4 กลุ่มดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น คือ กลุ่มประชากรที่พักอาศัยในพื้นที่แต่ทำงานที่อื่น กลุ่มที่พักอาศัยและมีกิจการในพื้นที่ กลุ่มที่พักอาศัยที่อื่นแต่มีกิจการในพื้นที่ และกลุ่มผู้ซื้อ